

SNSD i SDA nisu prijavile donacije Cece Ražnatović i Harija Varešanovića

Savez nezavisnih socijaldemokrata (SNSD) i Stranka demokratske akcije (SDA) prekršile su Zakon o finansiranju političkih stranaka jer nisu prijavile donacije u vidu besplatnih nastupa muzičkih zvijezda iz Srbije i BiH na njihovim predizbornim skupovima 2010. godine.

Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka Centralne izborne komisije (CIK) je u svojim najnovijim izvještajima o SNSD-u i SDA navela je da ove stranke nisu imale dokaze o plaćanju usluga Svetlane Cece Ražnatović, srbijanske folk pjevačice, odnosno pjevača iz BiH Harija Varešanovića, Amire Medunjanin, Eldina Huseinbegovića i Kenana Mačkovića.

One su prekršile zakon jer usluge estradnih zvijezda nisu evidentirale kao prilog stranci, kao i zbog toga što vrijednost njihovih nastupa prelazi dozvoljenu visinu priloga za stranke.

Prema Zakonu o finansiranju političkih partija, visina priloga fizičkog lica ne smije preći osam prosječnih neto plata u BiH, što je prema statističkim podacima iz te godine bilo oko 6.400 KM.

Ražnatović je navodno besplatno nastupila 28. septembra i 1. oktobra na predizbornim skupovima SNSD-a u Bijeljini i Banjoj Luci. U izvještaju revizora navodi se da vrijednost usluge prelazi visinu dozvoljenog priloga, imajući u vidu rejting i popularnost Svetlane Cece Ražnatović, te uobičajenu cijenu njenih nastupa.

Novinari Centra za istraživačko novinarstvo (CIN) iz Sarajeva došli su do dokumentacije iz koje se vidi da je nastup ove

pjevačice u okviru sportske manifestacije Noć šampiona 2008. godine u Banjoj Luci poreske obveznike koštao 100.000 KM.

SDA je na čak na pet predizbornih skupova koristila usluge estradnih umjetnika bez naknade, navodi se u revizorskom izvještaju. Kao primjer je naveden nastup Varešanovića i još tri pjevača na centralnom Predizbornom skupu SDA u sarajevskoj Zetri 1. oktobra 2010.

Varešanovićev menadžer Senad Rožajac novinarima CIN-a nije želio otkriti koliko košta nastup njegovog klijenta. Rekao je da je Varešanovićev koncert na skupu SDA u Sarajevu njegova lična stvar.

Donacije iz nedozvoljenih izvora

Revizori su pronašli da su 2010. godine gotovo sve stranke u BiH kršile Zakon o finansiranju političkih stranaka, a najčešće njegove odredbe koje se odnose na primanje donacija iz nedozvoljenih izvora.

Tako je utvrđeno da je Narodna stranka radom za boljitak (NSRZB) koristila lažne identitete osoba kako bi opravdala priloge koje je primila u 2010. godini. Stranka je tako evidentirala novčanu donaciju od pokojnika, te potraživanje od nepostojeće stranke.

Revizori su uporedili podatke iz izvještaja koji je NSRZB dostavila CIK BiH sa podacima iz baze podataka Agencije za identifikacione dokumente i utvrdili da prijave donacija nisu vjerodostojne. Naime, jedan od donatora je proglašen mrtvim u novembru 2007., dok je drugi prijavljen u BiH tek od 2012. godine. Stranka je navela da je od ovih osoba dobila ukupno 9.000 KM. Ona je takođe u poslovnim knjigama prikazala potraživanje od Bošnjačke stranke prava u iznosu od 10.000 KM. CIK je utvrdio da Bošnjačka stranka prava ne postoji.

Revizori su takođe naveli da je NSRZB propagandni materijal za izbore nabavljala od firme koje je registrovana na Sejšelima.

Ovo otočje je poznato i kao off shore zona za registraciju firmi koje često služe za pranje novca ili izbjegavanje plaćanja poreza.

Zakon o finansiranju političkih stranaka zabranjuje strankama da primaju donacije od preduzeća koja imaju ugovore sa institucijama u BiH. Tu odredbu kršio je veliki broj stranaka.

SDA je među prvima po broju nedozvoljenih donacija. Ona je tokom 2010. primila ukupno 56.600 KM od 25 privatnih kompanija koje su prethodno dobile javne poslove. Među donatorima SDA najviše je građevinskih kompanija i preduzeća za trgovinu naftom i naftinim derivatima, a njihovi prilozima obično iznose od nekoliko stotina do nekoliko hiljada KM. Pojedine kompanije su bile donatori više stranaka. Hifa – Benz iz Tešnja i njena sestrinska firma Hifa – Petrol iz Sarajeva donirale su i SDA i Stranku za BiH. Ove kompanije su 2010. bile dobavljači goriva za MUP Zeničkog kantona, odnosno Federalnu upravu civilne zaštite.

SNSD je takođe primao novčane priloge od firmi koje posluju sa institucijama vlasti. Revizori su otkrili i da je stranka primila priloge u ukupnom iznosu od oko 17.000 KM od dva preduzeća koja su sklapala ugovore sa općinama. SNSD je tokom 2010. godine primio prilog Instituta za građevinarstvo IG Banja Luka u iznosu od 6.320,00 KM, a ova firma je imala sklopljene ugovore sa Općinom Novo Sarajevo. Takođe, ŽGP Doboj, akcionarsko društvo za građevinarstvo koje je izvodilo radove za Općinu Šamac, je izvršilo besplatnu adaptaciju poslovnih prostora Općinskog odbora SNSD-a Doboj u vrijednosti od 10.800 KM.

Stranke rijetko vraćaju nedozvoljene donacije: izuzetak je Hrvatska demokratska zajednica BiH koja je u martu 2012. vratila donaciju od oko 27.000 KM dobijenu od više firmi 2010. godine. Stranka je takođe vratila po 1.000 KM Općini Bugojno i Srednjobosanskom kantonu. Ovaj novac je takođe primila suprotno Zakonu o financiranju političkih stranaka.

Revizorski izvještaji pokazuju da stranke nastavljaju koristiti općinske prostorije bez naknade ili po cijenama zakupa koje su daleko ispod tržišnih, što je takođe protuzakonito.

Pojedine stranke su do prihoda ponovo dolazile iznajmljujući poslovne prostore koji nisu u njihovom vlasništvu. Socijaldemokratska partija BiH je u 2010. godini zaradila oko 37.000 KM iznajmljujući poslovne i stambene prostore koji nisu u njenom vlasništvu u Sarajevu, Zenici, Zavidovićima, Bosanskom Grahovu, Varešu i Gračanici.

SDA je po ovom osnovu iskazala prihod od 5.000 KM.

Najveći dio prihoda stranaka ponovo čine grantovi iz budžeta koje pune građani. CIK u svojim izvještajima o reviziji poslovanja političkih stranaka naglašava da je revizija urađena na osnovu uzorka te da postoji mogućnost da krupnije greške ostanu neotkrivene.